

Het Zijspoor

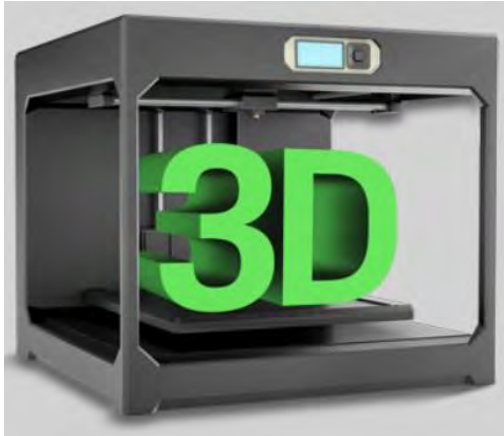
Nieuwspas, zie pagina 28-31

officieel orgaan van de

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

33e jaargang, 2022, nr. 3

LINKJES

Help, de vakantie duurde veel te kort! Een van de zaken die op mijn lijstje stonden was om me verder te verdiepen in Fusion 360 (opdracht 3D-tekencursus) en dan serieus werk te maken van de pagodetent die

in het Zijspoor al twee keer is genoemd. Maar helaas dus nog steeds op mijn lijstje van goede voornemens. Daarom hier (voor jullie) een serie andere leuke 3D-linkjes.

<https://www.3dprintscenery.nl/>

Leuke webshop met allerlei treingerelateerde zaken

<https://petermodelbouw.nl/>

Modellen naar voorbeeld van de Pruisische en Saksische spoorwegen in de tijdperken 1 en 2

www.facebook.com/teQmodels

Facebook al sinds 2017 niet meer bijgewerkt

<https://modelspoor-3d-printen.nl/>

Eerst een account aanmaken.

www.modelspoordesign.nl

webshop van Wesley Munnik met modellen in N en H0

<https://3d-miniatures.nl>

Ongeveer 70 onderdelen voor de modelbaan

<https://www.facebook.com/AVJ3DModels/>

Exclusieve prints voor de modelbaan: lading, scenery, containers en meer

En dan nog drie linkjes, getipt door ons oud-lid Pascal Kok. Hij schrijft: "Er zijn verschillende groepen waar je terecht kan voor info en om jouw 3D-objecten te laten zien. Ook hebben ze vaak een apart tabblad waarop stl-files te vinden zijn die door de groepsleden zelf ontworpen zijn. Die staan dan onder "bestanden" of "files". Ik kan er sowieso drie aanbevelen."

<https://www.facebook.com/groups/258802564543519/?ref=share>

<https://www.facebook.com/groups/607665269339063/?ref=share>

<https://www.facebook.com/groups/290396931957592/?ref=share>

Deze pagina wordt gesponsord door onze huisbaas Maatwerk Kindermeubilair.

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

Opgericht 30 augustus 1983
Clubgebouw 1ste verdieping firma Maatwerk revalidatietechniek,
Industriestraat 4, 6827 BD Arnhem
Clubavonden iedere dinsdag van 18.00 tot 21.30 uur
Facebook www.facebook.com / Modelbouwvereniging Arnhem
Bibliotheek Carlo Hellegers, op de verenigingsavonden

Contributie € 132 per jaar, NL05 SNSB 0783 2575 11 van Modelbouwvereniging Arnhem
Website www.mva.nu, webmaster: Jan Lourens, janlourens@planet.nl

Aangesloten
bij de

www.nmf.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Jitse Kaspers, 06-2274 3275, kaslok423@hotmail.com » voorzitter
Willie Koenders, 06-5129 0176, secretaris-mva@hotmail.com » secretaris
Jan Hendriks, 06-2054 5996, j.hendriks107@upcmail.nl » 2de secretaris
Jan Verlangen, 0316-333 912, janverlangen@live.nl » penningmeester
Chris Rijnaarts, 0316-265 653, bellefleur07@hotmail.com » lid

Het Zijspoor

officieel cluborgaan

Redactie Hans van de Ven, 06-5105 2631, zijspoor@mva.nu

Advertenties Bert Pas, 026-3217578, bertpas@hotmail.com

© De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of in te korten. De redactie kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de juistheid van de ingezonden artikelen. Overname van artikelen gráág, maar alleen met vermelding van schrijver en bron en ná toestemming van de redactie. De MVA is niet verantwoordelijk voor vormgeving en inhoud van de links, genoemd in ons clubblad en op onze website www.mva.nu.

Inleveren van je bijdrage(n) voor Zijspoor 2022-4 kan tot 22 november a.s. bij de redactie.
Het volgende Zijspoor komt 6 december a.s. uit.

IN DIT NUMMER:

Van de redactie -----	4	Weatherbericht 4-----	20
Van de voorzitter -----	7	Pruisische T12-----	25
Ma rame OCEM -----	8	Nieuwspas-----	28
Als een spin in het web -----	13	Bezoek aan MBS, deel 2-----	33
Even voorstellen: Frans Hartgring-----	14	Say cheese-----	38
Bladeren op de rails -----	17	Agenda -----	40
Stoere treinen in de VS -----	18	Omroepberichten -----	42

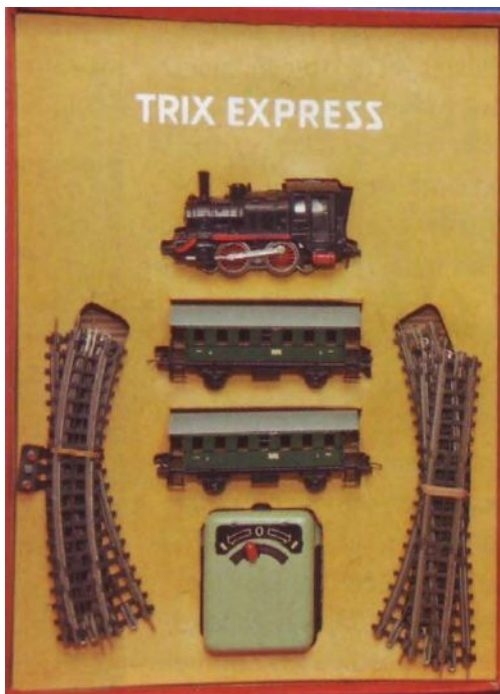

Buurvrouw Bakker

Dit is mijn eerste stoomlocje op 12 V. Trix Express drierail. De 751 staat nog steeds op de baan, weliswaar afgerangeerd in een bescheiden hoekje, want om onbekende redenen heeft ie geen motor meer. Anders had ik zeker even de kap afgenomen en een fotootje gemaakt van de twee condensatoren en de smoorspoel over de plus en de nul van de motor. We schrijven 1955 en

elektronica begon in modelspoor voorzichtig zijn intrede te doen. Radiotoestellen met FM en in niet mindere mate het groeiende aantal televisies lieten overduidelijk merken last te hebben van al dat rijdende spul. Nare storingen in geluid en beeld waren aan de orde van de dag en deze kleine schakeling was bedoeld om dat ongewenste effect teniet te doen. Iedereen tevreden.

Twoe jaar eerder was ik als zevenjarige met de startset links toegetreden tot het actieve gilde der treinliefhebbers. Het was een batterijlocje. In het schakelkastje onder in beeld zat een platte Witte Kat batterij van 4,5 V. Nostalgie! Alleen maar vooruit, stop en achteruit. Maar het motortje kende een fantastische vrije loop. Heerlijk om uit te kienen hoe hij heel rustig op de juiste plek langs het perron tot stilstand kon komen.

Bij de aanschaf van de 751 hoorde natuurlijk ook een echte trafo en wat doe je dan? Je laat het batterijlocomotiefje daar ook eens mee rijden. Eerst heel voorzichtig, later wat minder... Ik herinner me nog een treinplaat die precies op het logeerbed paste, maar ook heel goed schuin gelegd kon worden op het hoofdeinde. En dan het locje laten scheuren, klimmen en dalen. Best kans dat ie daarbij op een kwade dag is opgeblazen.

Maar nu wordt het tijd om buurvrouw Bakker te introduceren. Ze was een - hoe zeg ik dat netjes - nogal omvangrijk persoon. Lopen zal vast haar favoriete bezigheid niet geweest zijn. Strijken deed ze in ieder geval zittend achter de strijkplank. In de woonkamer, want dan kon ze tegelijkertijd televisie kijken. Hoe ik dat allemaal weet? Het huis van onze burens had een erker en in die schuingeplaatste ramen werd uitstekend hun kamer en in het bijzonder hun televisie weerspiegeld.

En dan de kwajongenslol. Het batterijlocomotiefje - let wel: die was dus níet voorzien van ontstoringsspulletjes - rondjes laten rijden, dan de trap af, de voordeur zachtjes open en via de erker kijken hoe het prachtige televisieprogramma van buurvrouw Bakker veranderd was in een grillig patroon van grijze strepen.

Vorig jaar fietste ik langs mijn ouderlijk huis in Middelburg en kon ik het niet laten nog even mijn spionagepositie in te nemen. Denk het fietsafdakje even weg. (foto Ineke Delen)

Stationne Anniversarium

In de verjaardagstrein passen maar twaalf jarigen achter de ramen. Maar in ons Stationne Anniversarium staan álle leden met naam en foto. Ook handig voor nieuwe leden! Onze penningmeester Jan Verlangen stak me laatst een pasfoto toe met het verzoek zijn oude foto hiermee te verversen. Graag gedaan! Wil je ook een andere foto? Doe net als Jan en geef of mail me een leuke kiek of laat mij er eentje maken. Dan sta je binnen de kortste keren weer met een brede lach (en de nieuwste rimpels) in ons Stationne Anniversarium en de verjaardagstrein.

Dit nummer

Nieuw lid Frans Hartgring stelt zich op pagina 14 en 15 voor. Het lukte nog niet om een interviewafspraken met nieuw lid Henk Hartjes te maken. Op pagina 13 keert de rubriek 'Als een spin in het web' terug: bij de kennismaking met Herman Ederveen (vorig nummer) kwam hiervoor een mooie tip voorbij. Pascal beschrijft op pagina 25 de aanschaf van zijn nieuwe loc en daarvoor laten we de vergelijkbare rubriek Uit d'oude doos een keer op de plank. De rest van de gevarieerde inhoud mogen jullie zelf ontdekken.

hans

Autobedrijf Scheers bv

Uitmaat 9
6987 ER Giesbeek
0313-632242

www.autobedrijfscheers.nl

Wij doen alles voor uw auto!

@auxilium-ict
Speciaal voor particulieren en kleinbedrijf

Helpdesk
Netwerken
Hulp op afstand
Backup oplossingen
Pc training voor senioren
Pc onderhoud en installatie
Advies bij de aanschaf van hardware
Hulp bij de werking van tablets en smartphones

Martijn Pas 06-19610438
www.auxilium-ict

Van de voorzitter

Beste leden / mede locofielen,

In de vorige uitgave van Het Zijspoor schreef ik dat het coronavirus nog niet weg is. Medio juni heb ik dit helaas zelf aan den lijve ondervonden. Ondanks dat ik 4x een spuit heb gehad werd ook ik door dat monster getroffen. Man man man, wat voel je je dan ellendig/ futloos/moe en miserabel! Pas na ongeveer zestien dagen werd ik door het Testcentrum Emmerich negatief verklaard. Even een noodgedwongen korte time-out gehad en daarna vrolijk weer verder.

Op dinsdag 7 juni was er bij de Spoor 1-groep een 'feestje' te vieren, namelijk de treinen kunnen vanaf dat moment veilig en helemaal rondrijden! Jan Hendriks liet behendig zijn diesel V100 het eerste rondje maken (zie foto). Dankzij het op de juiste wijze hantieren van het credo "meten is weten" is er zorgvuldig omgegaan met het multifunctionele karakter van de nieuwe ruimte. Alleen op de rijavonden kan het rondje gereden worden. Door middel van een ingenieus opklapbaar systeem - uitgedacht door Everard en precies pasklaar gemaakt mede door de overige leden

van deze spoorgroep - blijft het karakter van onze ruime restauratie de Spoorbiels gehandhaafd. Het is nu een kwestie van verder bouwen aan de opstellen uitrijsporen en daarna beginnen met de klus 'ballasten'. Maar ook dat zal ongetwijfeld gaan lukken.

Ondertussen zijn de meeste leden en ook de MVA met vakantie geweest. Helaas waren wij noodgedwongen de clubavond van 19 juli wegens extreme warmte/hitte niet door te laten gaan. Aansluitend hebben wij en vooral Jan & Corrie drie weken lang genoten van een korte adempauze, waarna nog een warmte-annulering noodzakelijk was. Op 23 augustus zijn wij weer met onze mooie hobby de modelspoorbouw gestart!

Verder gestalte geven aan de havenbaan (Digi-Märklinbaan), achtergronden bij de LGB-baan, de scenery van de Märklin M-baan en bij de gelijkstroombaan verder werken aan de kleine scènes.

Vervolgens beperkt jullie voorzitter zich om deze rubriek tot één A4'tje, zodat ook anderen met hun kopij een plek in deze uitgave kunnen krijgen.

Veel leesplezier in het mooiste (modelspoor) clubblad van NL + groet,

Ma rame OCEM

Rijtuigen voor achter mijn stoomloc SNCF 231 E40

 Guus Wiegerinck; Guus Wiegerinck, fr.wikipedia.org

In het vorige nummer van Zijspoor heb ik geschreven over mijn stoomloc SNCF 231 E40 van Roco (artikelnummer 79079). Nu de vraag wat voor trein er achter kan hangen. Natuurlijk, modernere Franse rijtuigen zoals de Corail-rijtuigen of DEV AO rijtuigen kunnen zeker. Zulke heb ik op YouTube achter een 231-stoomloc zien hangen, maar mijn gedachten gingen meer uit naar rijtuigen die historisch gezien beter bij deze locomotief zouden passen. Dat zouden rijtuigen van de CIWL kunnen zijn, ik heb al een bagagewagen, een restauratierijtuig en twee Pullman-rijtuigen. Daarmee zou ik bijvoorbeeld een trein Amsterdam-Parijs kunnen samenstellen, dat past goed bij een loc van de maatschappij NORD, toch? Maar ook achter NMBS stoomloc type 59 (Märklin 3111), een ex-Bayerische S 3/6 waarvan er bij wijze van herstelbetaling na de Eerste Wereldoorlog in 1920 drie aan de Belgische Staatsspoorwegen werden afgestaan, past zo'n stam heel goed. Ik had echter andere, meer Franse ideeën.

Une peu d'histoire: OCEM

Mijn voorkeur ging uit naar de zogenaamde OCEM-rijtuigen. OCEM, dat staat voor "Office Central d'Études de Matériel de chemins de fer". Dit bureau streefde naar een bepaalde mate van standaardisering van materieel dat de reiziger meer veiligheid zou bieden in geval van ongelukken. Begin jaren 1920 bestond het grootste deel van reizigersmaterieel nog uit houten rijtuigen, de meest moderne stonden op draaistellen en hadden vouwbalgen om van rijtuig naar rijtuig te gaan. Om het doel van het bureau OCEM te bereiken zouden nieuwe rijtuigen dienen te voldoen aan een aantal eisen, onder andere dat ze geheel van staal zouden zijn. Vele spoorwegmaatschappijen, zoals de PLM (Paris-Lyon-Méditerranée), stonden daar welwillend tegenover en volgden de normen van de OCEM, andere maakten eigen ontwerpen.

3e klas rijtuig met bagage-afdeling en uitkijk

De eerste generatie rijtuigen had zichtbare klinknagels, dat was destijds de gangbare techniek om staalplaten te bevestigen. Omdat men al die klinknagels niet zo mooi vond en omdat die het onderhoud lastiger maakten, werden na 1929 de rijtuigwanden verzonken genageld. Zo kregen de rijtuigen een gladder aanzien. Weer later, toen men de techniek van lassen beter onder de knie kreeg, werden nieuwe rijtuigen geheel gelast.

Met de herinnering aan de Eerste Wereldoorlog vast nog vers in het geheugen wenste de Franse Staat dat de 3e klasrijtuigen geschikt gemaakt werden voor het vervoer van gewonden in tijden van oorlog. Daartoe waren de coupés zó ontworpen dat ze konden worden verwijderd

en werd de middelste coupé voorzien van dubbele deuren, zodat brancards gemakkelijker naar binnen gedragen konden worden. In normale dienst waren deze deuren vergrendeld.

3e klas rijtuig met middendeuren

Bij de PLM werd het volgende kleurenschema gehanteerd:

1e klasse

2e klasse

3e klasse

Behoud

Een aantal rijtuigen is bewaard gebleven, met name bij verenigingen van liefhebbers zoals de Le Pacific Vapeur Club (<https://pvcasso.fr>). Deze club bezit naast de 231 G 558 stoomlocomotief een OCEM bagagewagen, twee 2e klas OCEM rijtuigen, één OCEM 1e klas rijtuig en een OCEM postrijtuig.

OCEM-rijtuig in museum Dépôt de Cambéry te Chambéry

MIJN TREIN

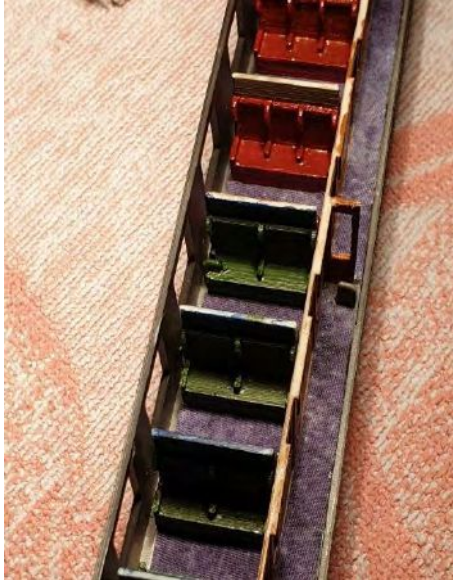
Ma rame des voitures OCEM de la PLM

De personenrijtuigen

Via Ebay tikte ik een drietal OCEM-rijtuigen van de PLM op de kop, merk Jouef: een 3^e klasse

met bagage-afdeling, een 3^e klasse en een 1^e-2^e klasse. Deze modellen hebben zichtbare klinknagels, wat er op duidt dat het een model is van rijkstrijtuigen van vóór 1929. Ik kan het met de mening van toen over de klinknagels eens zijn dat ze er wel tamelijk grof uitzien. Meer nog, ik vind de klinknagels van Jouef behoorlijk grof in vergelijking met die van REE (Rails Europ Express) of met die op de foto van een OCEM-rijtuig in het museum in Chambéry. Waarom ik dan toch voor Jouef koos, was vooral een kwestie van beschikbaarheid en de portemonnee.

Interieurs

Zoals gebruikelijk bij Jouef waren de rijkstrijtuigen van binnen leeg, er was niet in een interieur voorzien. Op dezelfde manier als bij het ge-updated restauratierijtuig (zie Zijspoor jrg 32 (2021) nr 4) heb ik deze rijkstrijtuigen voorzien van een passend interieur. Op de site waar ik de interieurs heb gekocht, stond ook een beschrijving van hoe de rijkstrijtuigen van binnen waren ingericht. Deze beschrijving heb ik gebruikt als aanwijzing welke kleuren ik kon gebruiken voor banken, wanden en vloeren.

Hiernaast het interieur van het 1^e- 2^e klasrijtuig. De vloerbedekking is gemaakt van een blauw-gemêleerd reepje stof uit een dekbedovertrek om chic tapijt na te bootsen. Ja, bij modelbouw moet je soms creatief zijn. De bagagedragers zijn nog niet gemonteerd.

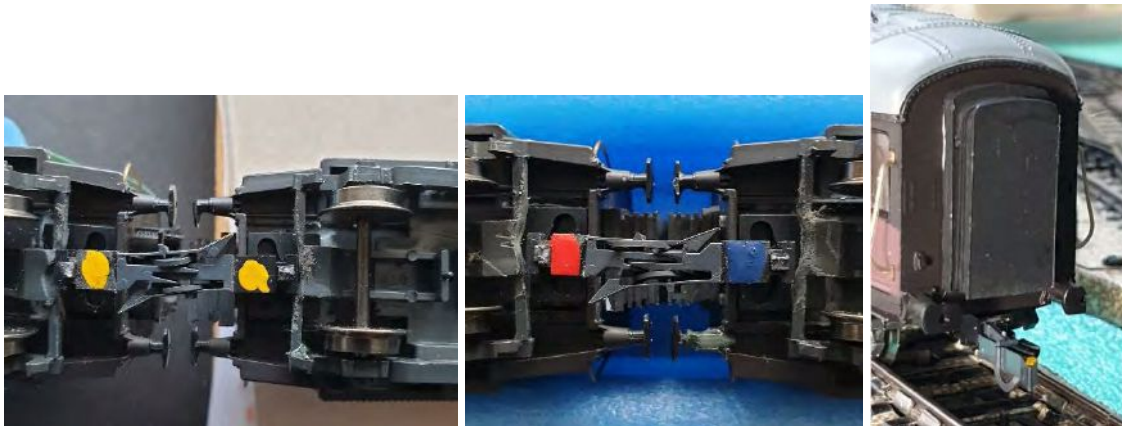
Koppelingen

1e-2e klas rijtuig; hier nog met originele disselkoppeling en te korte vouwbalg

De disselkoppeling van Jouef heb ik vervangen door Symoba kortkoppelingmechaniekjes met kortkoppelingen van Roco. Omdat ik de Symoba's niet ver genoeg naar achteren kon plaatsen – het draaistel zit in de weg – zou er tussen de rijkstrijtuigen ondanks de kortkoppelingen toch nog een afstand van 4 mm blijven. Per rijtuig moest ik dus nog 2 mm inkorting zien te vinden. Er zat niet veel anders op dan de koppelingen zelf korter te maken en vast te lijmen in de schacht. Een eerste poging – 3 mm eraf – resulteerde in een te korte koppeling, in bogen haakten de buffers in elkaar. De tweede poging – 2 mm eraf – was beter. Om de te kort gemaakte koppeling nog te kunnen gebruiken, maakte ik in een derde actie een compenserende kortere koppeling met 1 mm eraf. Met kleurtjes heb ik aangegeven welke koppeling met welke koppeling gecombineerd moet worden. Een blauwe koppeling is 1 mm korter dan een onverkorte – 9 mm i.p.v. 10 mm – , een rode 3 mm en een gele 2 mm. Aldus geeft de combinatie blauw-rood een extra verkorting van 4 mm, per rijtuig dus 2 mm. Geel-geel geeft ook een verkorting van 4 mm, maar is vooral bedoeld voor koppelen met rijkstrijtuigen met een onverkorte koppeling – dus geel-zwart. Met deze combinaties rijdt de trein prima door R1 bogen met 36 cm straal.

links en midden: kleurcode van koppelingen; rechts: vervangende vouwbalg

Vouwbalgen

De vouwbalgen van Jouef zijn korter dan de buffer lang is. Dat is duidelijk te zien op de foto van het 1e-2e klasserijtuig hierboven. Dat moest anders, vond ik. Als ik kortgekoppeld wil rijden dan horen de vouwbalgen nagenoeg tegen elkaar aan te komen. Daarom heb ik vervangende vouwbalgen gemaakt van styreenplaat van 0,5 mm dik met nokjes die passen in de gaten waar de Jouef-vouwbalgen aan het rijtuig waren vastgemaakt. Deze vouwbalgen reiken wél tot aan het einde van de buffers, maar daar waar geen rijtuig met vouwbalgen aangekoppeld wordt, heb ik de originele laten zitten. Dat die daar korter reiken dan de buffers lang zijn, is niet erg; in de praktijk zijn de vouwbalgen toch ingeklapt aan het begin of einde van de trein.

Vervangende wielen voor 3-railsysteem

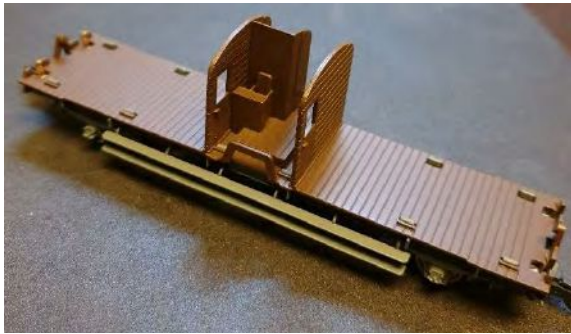
De oorspronkelijke Jouef-wielen voor het 2-railsysteem heb ik vervangen door wielen voor het 3-railsysteem, gekocht bij mijn hofleverancier www.modellbahnradatz.de. Naast dat deze wielen wat zwaarder zijn dan die van Jouef zitten de wielschijven ook vaster op de as. Ontsporen op Märklin wissels zal nu niet meer voorkomen, noch ontsporen doordat de wielschijf te los op de as zit en naar het midden gaat schuiven.

De bagagewagen

Als bagagewagen zocht ik naar een type bagagewagen zoals ik wel eens gezien heb in de jaren '60 op vakantie in Frankrijk. Ik vond er een op Ebay, van het merk REE, type OCEM 32. Dat betekent dat deze serie stamt uit 1932; ze deden dienst tot ver in de jaren '70. Het is een wagen met zichtbare klinknagels, SNCF nr 50 87 93-17 019-4, maar veel minder grof dan de

interieur van de bagagewagen

mijn hofleverancier had geen wielen met een aslengte van 23,1 mm in het assortiment. Vragen aan de fabrikant REE liep op niets uit: ik kreeg geen antwoord, zelfs niet na gebruik van het formulier op hun website. Ook Kuypers Hobbyhuis in Utrecht kreeg geen contact: "Ja, communicatie met REE verloopt moeizaam", was ook hun ervaring. Gelukkig kwam ik de juiste wielen tegen bij ESU en loopt de wagen op mijn baantje met M-rails niet meer uit de rails.

MODELSPOOR

Er zijn maar een paar fabrikanten die de modellen van de OCEM rijtuigen en bagagewagens uit dit artikel maken of gemaakt hebben voor H0.

Personenrijtuigen type OCEM RA (RA = rivets apparents = zichtbare klinknagels)

- Jouef: nrs 5108, 5109 en 5110
- REE: nrs VB 264-266 en VB 378-388

Bagagewagens type OCEM 32

- Models World: nr MW 30310
- REE: nr VB 310-334

personenrijtuigen van Jouef. Er zit ook een interieur in, een kantoortje en een wc, maar dat is vanaf de buitenkant niet zo goed zichtbaar.

Vervangende wielen voor 3-railsysteem

Natuurlijk wilde ik ook wielen voor het 3-railsysteem onder deze wagen hebben. Tijdens een proefrit op de digitale Märklinbaan liep de wagen bij de eerste de beste afbuigende wissel uit de rails en toen wist ik genoeg. Vervangende wielen op de kop tikken bleek echter niet zo eenvoudig,

Bronnen:

- <http://www.trains-europe.fr/sncf/voitures/ocem.htm>
- https://www.wikiwand.com/fr/Voiture_OCEM
- https://fr.wikipedia.org/wiki/Voiture_OCEM
- https://fr.wikipedia.org/wiki/Pacific_Vapeur_Club#Mat%C3%A9riel_remorqu%C3%A9
- https://fr.wikipedia.org/wiki/Fourgon_%C3%A0_bagages#cite_note-6
- http://www.mlgtraffic.net/SNCF_F_V_Fourgons.xml
- <https://www.ree-modeles.com/catalogue/catalogue-h0>
- <http://www.modeleshf.com/Fourgonsf.html>
- http://lestrainsjouef.free.fr/fr/voi_fra/ocemra_plm.html#jf

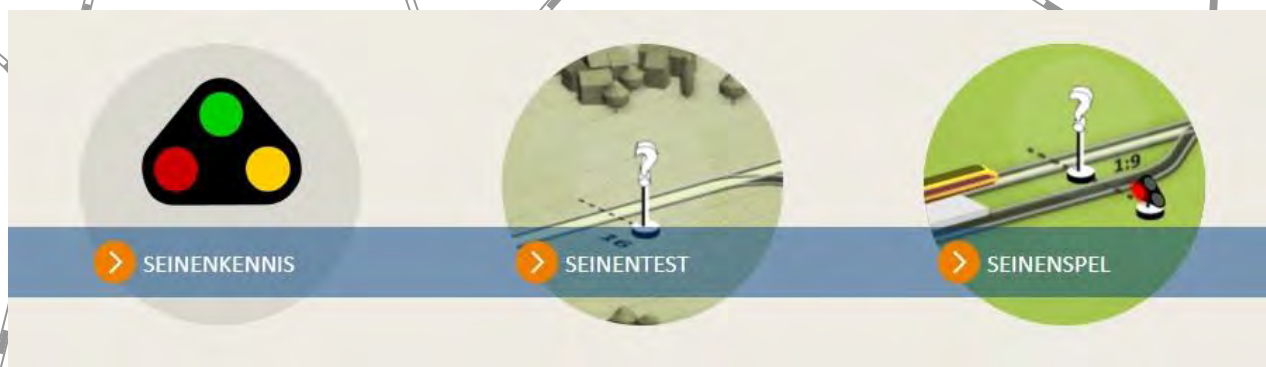

Tip van Herman Ederveen

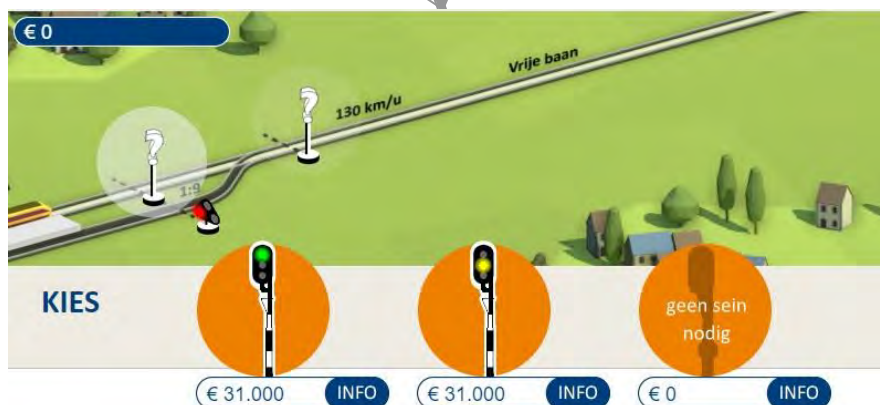
Als een spin in het web!

Je kunt je modelbaan op allerlei manieren beveiligen. Dat doe je met de hand, met je ogen, met blokken. Maar op een dag kom je toch uit bij seinen. Ze zijn niet nodig om ongelukken te voorkomen, maar wel heel fraai. Zeker de traditionele armseinen, maar ook lichtseinen zijn tegenwoordig ook op schaal zeer attractief. Herman geeft je de tip www.seinenspel.nl

De website beperkt zich tot lichtseinen van het Nederlandse stelsel. De seinen worden fraai afgebeeld, de bijbehorende begrippen worden toegelicht en met animaties wordt e.e.a. verduidelijkt. Vervolgens krijg je in de seinentest twaalf situaties uitgelegd.

En dan ga je naar het seinenspel. Als volleerd (?) ProRail-medewerker kies je daar de juiste seinen bij een tracé. Laat de trein sneller en efficiënter, maar wel veilig de route afleggen. Blijf binnen het beschikbare budget.

De website www.seinenspel.nl is ontwikkeld in opdracht van Railcenter, dat de spoortraditie van de Wagenwerkplaats in Amersfoort laat voortleven. Klik maar eens door naar hun website. Interessant!

Even voorstellen: Frans

door Hans van de Ven

Je kunt op latere leeftijd interesse krijgen in grote of kleine treinen, je kunt een mooie modelbaan als erfenis krijgen, je hebt een buurman met een zolder vol spoor en die breekt de muur door, je trouwt een vrouw die verslingerd is aan miniatures, je kind wil niets weten van poppen en auto's en doet alleen maar 'tjoek-tjoek', de afstandsbediening van je tv is stuk en nu kun je alleen nog maar Railway bingewatchen...

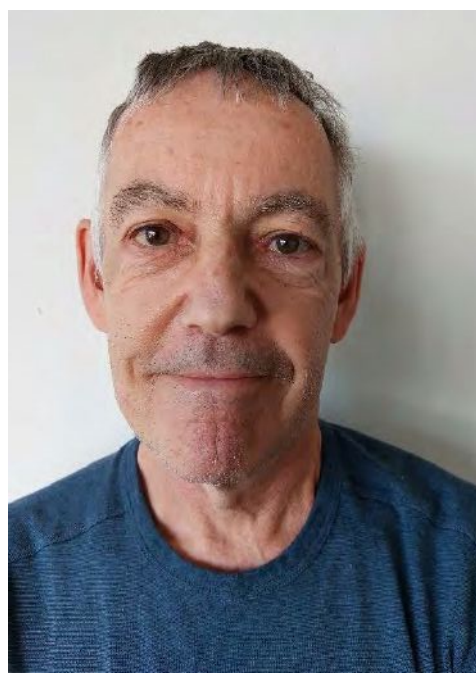
Nou ja, of je krijgt als kind een startset, zoals dat bij verreweg de meesten van ons is gegaan. Zo begon het ook bij Frans Hartgring. Voor zijn zesde verjaardag kreeg hij de Märklin drieassige DB stoomloc serie 89, met een rode kiepwagen en een platte wagon, compleet uiteraard met M-rails en dan maar rondjes rijden. Maar van zoiets is voor Frans de spanning er snel af.

Van tijd tot tijd haalde hij de dozen tevoorschijn voor zijn zoon (inmiddels 26) of dochter (nu al 24 jaar). Rails uitleggen, trein er op, rijden! Maar misschien was het wel papa die als eerste dacht: "Een béétje saai, toch?"

Hij woont al vele jaren aan de Utrechtsestraat, niet ver van die welbekende zolderlocatie van onze modelbouwvereniging. Dus bezocht hij diverse malen zo'n modelspoorweekend, hetgeen hem dan inspireerde tot het kopen van een nieuwe trein of loc. Dan kwam de verzameling weer eens uit de kast, om ook weer snel opgeborgen te worden. Kwestie van gebrek aan uitdaging.

Frans is programmeur van beroep. Weliswaar inmiddels genietend van zijn pensioen. Werkzaam geweest bij diverse banken, onder meer voor het ontwikkelen van verbindingen met aandelen beurzen en Swift. Websites bouwen kan hij ook wel, maar dat is voor Frans geen erg uitdagend werk. En zeker met 'klantvriendelijke' producten als Joomla en WordPress is het hem allemaal veel te eenvoudig. Code schrijven, dan is het nog een beetje een uitdaging.

En toen kwam ook bij modelspoor voorzichtig de digitale wereld tot leven. Kijk, dán wordt het een ander verhaal! Frans kocht een Märklin 6021 Control Unit en had de kunstjes snel onder de knie. Hij bouwde in al zijn locs met het grootste gemak een

decoder en kon de baan weer op. Dingen maken, da's prachtig. Maar als het eenmaal werkt, dan wordt het voor Frans al snel weer een tikkeltje eentonig.

Uit het bovenstaande heb je al begrepen: techniek is het helemaal voor Frans. Aan het aankleden van een baan, het samenstellen van bouwpakketten, bergen maken, vergroenen, enzovoort, daar heeft ie zich nooit aan gewaagd. Op een dag besepte hij, dat de treinen bij hem op de Utrechtsestraat nooit een actief leven zouden krijgen. Dan kun je ze bij Wentink te koop aanbieden, maar de vraag is of zo'n bescheiden opbrengst hem gelukkig zou maken. En dus zocht ie de huidige locatie van onze vereniging en stond op een avond met zijn dozen op de stoep en schonk zijn hele spoorse bezit aan de MVA... om nog diezelfde avond uitgenodigd te worden om tot het eind van het jaar gratis lid te zijn! Binnen de kortste keren reden zijn treinen rond op de digitale baan. En Frans heeft allang gezien dat er binnen onze club nog de nodige technische uitdagingen op hem liggen te wachten.

VONK TOTAAL

heeft 't allemaal

*Tabak

*Snoep

*Tijdschriften

*Drogisterij

*Geneesmiddelen

*Bloemen en planten

*Wenskaarten

*Strippenkaarten

*Bus abonnementen

*Fotokopiëren

+Zwart/wit € 0,05

+kleur 1^e klas

*Fax service

*Kantoorartikelen

*Inbinden

*Snijden

*Plastificeren

*Bedrukken van:

+T-shirts

+Muismatjes

+Servetten

+Bekers etc. etc.

*Krasloten

Apotheek service

Oranjestraat 74, Arnhem
tel. 026-4450057
ma, di, do, vr 07.30 - 18.00 uur
za 08.00 - 16.00 uur, wo gesloten

www.vonktotaal.nl

**extra pinnen
geen probleem!**

Stomerij

Inkjetcartridges*

Diverse telefoonkaarten*

Staatsloten*

Fotoservice*

Fotorolletjes*

Citin tapijtreiniger*

Videobanden*

CD-ROM'S*

Fototoestellen*

Invite cosmetica*

Cadeauartikelen*

Kerstbomen*

Postzegels*

Speelgoed*

Muziek cd's*

Simson plakspul*

Gekleurd papier*

Fournituren*

DMC-garen*

Batterijen*

Lotto+Toto*

Potgrond*

**Wijnen uit vele landen. Uitgebreid assortiment gedistilleerd.
Meer dan 350 whisky's. Relatiegeschenken.**

STEENSTRAAT 28 - ARNHEM - TELEFOON 026 - 3515681
INTERNET WWW.YVESBOODE.NL MAIL INFO@YVESBOODE.NL

Treinen zijn meer dan voertuigen op rails, voor reizigers hebben ze een betekenis. De trein kan een symbool worden, een beeld van het leven. Dat heb ik willen uitdrukken in dit gedicht.

Bladeren op de rails

Een verlaten spoorlijn door het bos.
Herfstbladeren. Roestige rails.

De trein rijdt allang niet meer.
Waarheen gaan de rails?
Waar vandaan komen ze?

Ooit reisden mensen hier,
ergens heen, ergens vandaan,
hun valies vol dromen,
een geliefde, een veilig land,
een toekomst vol hoop.

Stil misschien ook, mistroostig,
heimwee naar wat achter bleef,
bang misschien voor wat te wachten staat.

Bladeren op de rails. Slipgevaar. Vierkante wielen.

Een leven dat niet gladjes verloopt,
Verder moet je, je hebt er niet om gevraagd,
je kunt er niet uit, uit de trein,
je moet er mee dealen, er het beste van maken,
vertrouwen dat je trein veilig het station bereikt.

Je leven weer op de rails krijgen,
niet zo makkelijk
uitglijden op de glibberige staven.
Een helpende hand om je evenwicht te bewaren.

Geruststelling
een trein rijdt hier niet meer
tijd genoeg om te blijven proberen.

Guus Wiegerinck

Verscheen eerder in "De Stem van de familie" (jg. 14 nr. 10, november 2016)
"De Stem van de familie" is de nieuwsbrief voor familie en naasten van patiënten van GGNet.

Mijn lieve schoonzus Leonie reisde met haar gezin een maand door de VS en appte me een paar keer stoere treinfoto's.

Personenwaggen

📷 en 🗺️ door **Ronald Heijne**

Bron: het blad Spoornieuws van de Modelspoorclub Deventer

Aflevering 4. Personenwagens worden in het grootbedrijf redelijk goed onderhouden en ook regelmatig schoongemaakt. Afhankelijk van het type, het bouwjaar en de staat van dienst zijn er aan personenwagens toch ook vaak duidelijke verouderings- en vervuilingssporen zichtbaar. Personenwagens die nog nagenoeg nieuw zijn of recentelijk hun grote onderhoudsrevisie hebben gehad, zullen weinig verouderd zijn. Hooguit een beetje vuil aan de onderzijde en op het dak. Personenwagens die al vele jaren aan regen, wind en zon zijn blootgesteld zullen naast vuil ook de gebruikelijke sporen van veroudering vertonen. De oorspronkelijke kleur is al een aantal schakeringen bleker geworden en er zijn misschien ook al sporen van roest zichtbaar. Voor deze methode is de drieassige Umbauwagen van Roco als voorbeeld gebruikt.

1. Maak de wagen goed stofvrij. Demonteer de assen, koppelingen, onderstel en het dak. Indien mogelijk demonteer ook de kleinere onderdelen zoals vouwbalgen en handgrepen. Verwijder ook de ramen. In de meeste gevallen kunnen deze gemakkelijk worden losgemaakt. In enkele gevallen zitten de ramen gelijmd en is het wat moeilijker of misschien wel onmogelijk om de ramen er onbeschadigd uit te halen. In dat geval moeten de ramen afgedekt worden met Vallejo Liquid mask 70.523. Dit is een latexachtig materiaal dat er na alle behandelingen weer afgehaald kan worden. Breng het aan met een houtje, verdeel het goed over het hele raam en laat het goed drogen.

2. Ontvet de kap, het dak, het frame en de binneninrichting met een huishoudelijk ontvettingsmiddel (Odix ontvetter). Spuit de onderdelen van de wagen voorzichtig aan alle kanten goed af met ontvetter en laat dit ongeveer een minuut inwerken. Spoel alle onderdelen daarna zeer goed af met water. Er mag geen ontvetter achterblijven. Sla de onderdelen goed af zodat er zo weinig mogelijk water op de onderdelen achterblijft. Laat de onderdelen een dag goed drogen.
3. Indien nodig, schilder nu de platen achter de remkranen wit en de remkranen rood en laat dit een uurtje drogen. Bij wat duurdere wagens zijn deze details al aangebracht en geschilderd. Bij de meeste modellen zijn ze wel aanwezig, maar nog niet geschilderd. Als deze details zijn afgewerkt, geeft het de wagen wel een completer beeld. Bij de goedkopere wagens zijn deze details niet aanwezig.
4. Schilder nu de binneninrichting met Vallejo verf conform de kleuren zoals die er in werkelijkheid ongeveer heeft uitgezien. Zoek op internet naar goede voorbeeldfoto's (in kleur). De bedoeling hiervan is dat de inrichting er wat realistischer uit ziet voor zover men dat door de ramen kan zien. Vooral als de wagen voorzien is van binnenverlichting geeft dit een aanzienlijke meerwaarde.

5. Als de verf van de inrichting droog is, zet er dan ook een aantal reizigers in. Er zijn zakjes met zittende figuren (schaal 1:100) in de handel die in China worden gemaakt, per 100 worden verkocht en daardoor zeer betaalbaar zijn. De detaillering is wel een stuk minder dan bijvoorbeeld de figuren van Preiser of Noch maar voor in de treinen is het goed genoeg.
6. Maak een "wash" verf van de kleuren MIG Tracks Wash 1002 en MIG Dark Mud 1405. Verdun het mengsel nog een beetje met oplosmiddel AK White Spirit 011 om een mooie dunne "wash" te krijgen. "Wash" nu het frame, bufferbalken en de aspotten met dit mengsel. Laat de wagen nu een uurtje aandrogen.
7. "Wash" nu de veerpakketten, remwerk en andere roestgevoelige delen met MIG Light Rust Wash 1004. Laat de wagen weer een uurtje aandrogen.

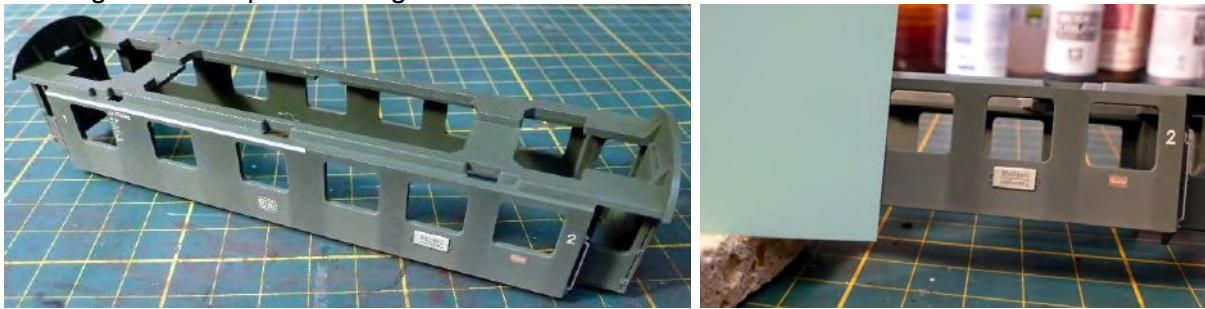
8. Breng nu sporen van smeer aan op de glijplaten naast de aslagers met een streek MIG Fresh Engine Oil 1408. Breng m.b.v. een microbrush een klodder vet aan op de bufferplaten. Gebruik hiervoor Vallejo Glossy Black 70861.

9. Maak nu de airbrush klaar voor gebruik en maak ook de verf aan om de groene kap mee te spuiten. Gebruik de volgende kleuren en verhoudingen: 10 delen Tamiya XF-67 Nato Green, 10 delen Tamiya XF-14 J.A. Grey, 1 deel Tamiya XF-3 Flat Yellow, 40 tot 60 delen Tamiya X-20A Thinner. Meng de verf goed en vul dit in het vaatje van de airbrush.
10. Spuit nu in regelmatige streken deze verf zeer dun over de kap heen. Het moet een waas zijn die de oorspronkelijke donkergroene kleur wat gaat oplichten. Op deze manier wordt het uitbleken van de kleur onder invloed van zonlicht nagebootst. Zorg ervoor dat bij het spuiten de luchtdruk hoog genoeg is (minimaal 1,5 bar) en laat slechts weinig verf toe aan

de luchtstroom. Beter een paar streken meer spuiten dan dat er te veel in een keer op de wagen komt. Spuit van ongeveer 20 cm.

11. Bij dit type wagens ontstonden vaak na verloop van tijd lichtere vlakken onder de ramen die veroorzaakt werden door druipwater. Dit kan nagebootst worden door het vlak parallel aan de linker- en rechterkant van een raam even af te dekken en vervolgens een strek met dezelfde verf te spuiten.
12. Na het drogen van de verf, verwijder de verf waar dit storend is. Bijvoorbeeld op de koersborden en op de roken/niet roken bordjes. Gebruik hiervoor een zeer fijn penseeltje met een beetje spiritus. Maak de penseel vooral niet te nat. Veeg de verf voorzichtig weg van de witte koersborden.
13. Maak nu de verf aan om het dak mee te spuiten. Gebruik de volgende kleuren en verhoudingen: 8 delen Tamiya XF-22 RLM Grey, 2 delen Tamiya X-10 Gun Metal, 30 tot 40 delen Tamiya X-20A Thinner. Meng de verf goed en vul dit in het vaatje van de airbrush.

14. Spuit nu in regelmatige streken deze verf over het dak heen. De verflaag mag goed dekkend zijn. Spuit niet te veel in een keer op het dak want dan loop je het risico dat de verf gaat druipen. Laat het dak minimaal een half uur drogen.
15. Maak nu de verf aan om het dak wat vervuiling en accenten mee te geven. Gebruik de volgende kleuren en verhoudingen: 8 delen Tamiya XF-1 Flat Black, 2 delen Tamiya XF-52 Flat Earth, 40 tot 60 delen Tamiya X-20A Thinner.

16. Meng de verf goed en vul dit in het vaatje van de airbrush. Spuit nu in regelmatige streken deze verf zeer dun over het hoogste punt van het dak heen. Dit bootst roet en vuil na dat vaak op de daken neerslaat als er nog veel met stoom wordt gereden. Accentueer ook de naden en onderkant van de naden. Hier komt meer vuil terecht door het afstromende regenwater. Spuit met zeer weinig verf op een afstand van 5 tot 10 cm. Dit vereist enige

oefening om de verf direct op de juiste plaats te krijgen. De verf is meer verdund dan bij de vorige handelingen. Daarom moet er vaker gespoten worden om wat resultaat te zien maar op die manier zijn ook fouten bij het mikken naar de juiste plaats minder goed zichtbaar. Maak na afloop van het spuiten de airbrush goed schoon. Hiervoor moet de airbrush altijd gedemonteerd worden.

17. Schilder nu de losse balgen van de wagen met Lifecolor 1605 Worn Black.

18. Breng nog wat accenten aan met Lifecolor 1605 Dirty Black.

19. Breng nu met een droge platte penseel pigmentpoeders aan. Breng Vallejo Pigment Powder 73109 Natural Umber als stof aan bij het frame, bufferbalken en aspotten.

20. Gebruik Vallejo Pigment Powder 73115 Iron Oxide Black voor nog wat roetsporen (stoomtijdperk) op het dak. Accentueer naden bij deuren en eventuele klinknagelrijen (bij stalen vooroorlogse wagens) met donkerbruine pigmentpoeder. Dit is een mengsel van verschillende losse pigmenten en Iron Oxide Black. Blaas nu voorzichtig alle losse pigmentpoeders van de wagen.

21. Gebruik een spuitbus Vallejo Acrylic Matt Varnish 28.531 om de zaak te fixeren. Schud de spuitbus voor gebruik minimaal 1 minuut. Spuit van een afstand van ongeveer 40 tot 50 cm in korte bewegingen. Er hoeft maar heel weinig vernis op de wagen terecht te komen. Zorg er wel voor dat alle kanten goed zijn geraakt. Laat de wagen weer een paar uur drogen.

22. Zet de wagen weer in elkaar. Indien gewenst kunnen er nog wat roestsporen aan plaatwerk, handgrepen en wagenbak worden aangebracht. Vooral bij oudere vooroorlogse personenwagens kan dit een zeer realistisch beeld opleveren.

Het eindresultaat is een mooie en vooral realistische personenwagen waaraan je het intensieve gebruik goed kunt zien.

MODELSPOOR, JE KUNT ER NIET VROEG GENOEG MEE BEGINNEN!

Gratis Verzending!
BIJ ORDERS VANAF €100,00 Binnen NL

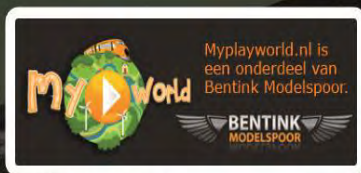
Korting 10% op Startsets!

märklin my world

power FEATURES

3+

29100 www.maerklin.com

Myplayworld.nl is een onderdeel van Bentink Modelspoor.

BENTINK
MODELSPOOR

Start met een eindeloos trein avontuur
speciaal gericht op kinderen vanaf 3 tot 6 jaar.

Loseweg 39 7315BB Apeldoorn T 055 521 22 70 www.myplayworld.nl

De Pruisische T12

door **Pascal Spoor**
wiki.3rail.nl, nicospilt.com en Pascal

Eind 2021 kwam eindelijk mijn nieuw bestelde Franse stoomlocomotief binnen. Net zoals Guus heb ook ik een Franse locomotief gekocht. Het betreft een S.N.C.F stoomlocomotief type 130.TB.721 uit tijdperk III van Trix. Bestelnummer 25130. Jawel, twee maanden te laat geleverd in verband met het tekort aan grondstoffen in de chipindustrie, net zoals de auto-industrie daar ook last van heeft. Ik vroeg me gelijk al af waarvoor deze locomotief vroeger werd ingezet en wat het verhaal er achter is. Na enig speurwerk kwam ik er achter dat deze locomotief voorheen andere typenummers had, namelijk de Pruisische T12, respectievelijk de BR 74 DB. Dat bracht me direct in de goede richting.

De T12 locomotieven werden gebouwd voor de Koninklijke Pruisische Spoorwegen (KPEV) en voor de Keizerlijke Spoorwegen van Elzas-Lotharingen (EL). Ze hebben dezelfde as-opstelling als de T9.3 en de T11 waarvan ze een directe evolutie zijn door de toepassing van oververhitting. De T12 verschilt van de twee bovenstaande types door een ruimere ketelafmeting. De 130T is de zwaarste klasse. Een “oververhitter” of stoomdroger is een apparaat dat wordt gebruikt om verzadigde stoom of natte stoom om te zetten in “oververhitte” stoom of droge stoom. Als een warmtemachine met deze oververhitte stoom wordt bediend, werkt deze machine efficiënter. Oververhitte stoom wordt ook gebruikt in stoomturbines voor elektriciteitsopwekking.

Door twee experimentele locomotieven te bouwen van de Pruisische S3 met een “vlambuis-oververhitter” van het Schmidt-design, die in 1898 werden geleverd, konden de volgende voordelen aangetoond worden met het testen van oververhitte stoom:

1. Oververhitte stoom heeft in verhouding tot zijn massa meer volume en er hoeft dus minder massa te worden gegenereerd dan 'normale' stoom.
2. De condensatie van stoom terug naar water wordt voorkomen en er gaat dus minder energie verloren.

Door deze voordelen kon oververhitte stoom wereldwijd ingang vinden in stoomlocomotieven. De Pruisische T12, een oververhitte stoomvariant van de natte stoomlocomotief T11, werd in 1902 voor het eerst getest. De serieproductie van de T12 werd pas in 1905 gestart. Tot 1921 werden in de Union Gießerei en Borsig Berlin in totaal 1014 exemplaren van deze ongeveer twaalf meter lange en 65 ton zware locomotief geproduceerd. Zoals typisch voor Pruisische oververhitte stoomlocomotieven, kreeg de rookkamer een grotere diameter dan de lange ketel. De vuurkist die tussen de framewangen was getrokken, was zoals destijds gebruikelijk van koper. De tweecilinder oververhitte stoommachine (met Heusinger-besturing en Kuhn-loop) werd niet onder de schoorsteen geplaatst, maar ver terug tussen het wielstel en de eerste koppelas. De plaatsing maakte de opvallend lange in- en uitlaatpijpen van de stoommachine noodzakelijk.

Om het bochtenwerk te verbeteren, werd de stoomlocomotief uitgerust met een Krauss-Helmholtz-draaistel, een speciale dissilverbinding tussen de gekoppelde en lopende assen waardoor de twee assen in tegengestelde richting kunnen bewegen. Behalve het passagiersverkeer op de Pruisische Staatsspoorwegen, die ongeveer 1000 eenheden van de 74-serie in bedrijf hadden, was de krachtige maar wegens te weinig ketelreserves niet bepaald een zeer duurzame locomotief ingezet o.a. op de Reichseisenbahn Elzas-Lotharingen en de Halberstadt-Blankenburg spoorlijn. Het belangrijkste toepassingsgebied van de T12 was het verkeer op de Berliner Stad-, Ring- en Vorortbahn, de voorloper van de elektrische S-Bahn. Om acceptabele gemiddelde snelheden te bereiken, moesten de machines vanwege de soms zeer korte afstanden tussen de stations snel kunnen accelereren omdat de locomotieven maar maximaal 80 km/h konden rijden. De T12 bleek in beide rijrichtingen een krachtige locomotief te zijn.

De Baureihe 74.4/T12 is een tenderlocomotief die werd ingezet voor het personenvervoer op de zijlijnen en haalde een maximumsnelheid van 80 km/h. Tussen 1924 en 1929 werden de

stoomlocomotieven meer en meer verdrongen vanwege het elektrificeren van de spoortrajecten en de inzet van de snellere elektrische locomotieven. De T12 werd toen ingezet als rangeerlocomotief en voor het vervoer van goederen en personen op de kortere trajecten. Vanwege snelle keteluitputting bij een hoog vermogen en ook vanwege de schaarse watervoorraden waren ze niet geschikt voor langere afstanden. De laatste werd in 1968 buiten dienst gesteld.

De Baureihe 74 1192 te Bochum-Dahlhausen

spoorwegmaatschappijen	Preußischen Staatseisenbahnen Reichseisenbahnen in Elsaß-Lothringen Halberstadt-Blankenburger Eisenbahn DR, ÖBB, PKP, SNCB, SNCF
bedrijfsnummers	74 401 - 543; 74 545 - 1321
fabrikanten	Union, Borsig
aantal gebouwd	1014 stuks
bouwjaren	1902–1921
asvorm	1'C h2t
wieldiameters	drijfwielen: 150 cm; voorloop: 100 cm
lengte loc, inclusief tender	11.800/12.100 mm
keteldruk	12 kg/cm ²
verdampingsoppervlak	108,1 m ²
dienstgewicht	65,90 t
vermogen	640/669 kW
max. snelheid	80 km/h
uit dienst	1968

Nog geen dag open en nu al een koosnaam: metro 'Lizzie Line' *(Volkskrant, woensdag 25 mei)*

De Elisabeth Line kronkelt als nieuwe metrolijn van het oosten naar het westen door de Britse hoofdstad.

Doet de NS voldoende om seksueel geweld in de trein te voorkomen? *(V'krant, za 28 mei)*

Vijf vragen en antwoorden over deze kwestie.

Naar Berlijn en terug voor 9 euro, maar het spoor is wel dicht *(Gelderlander, wo 1 juni)*

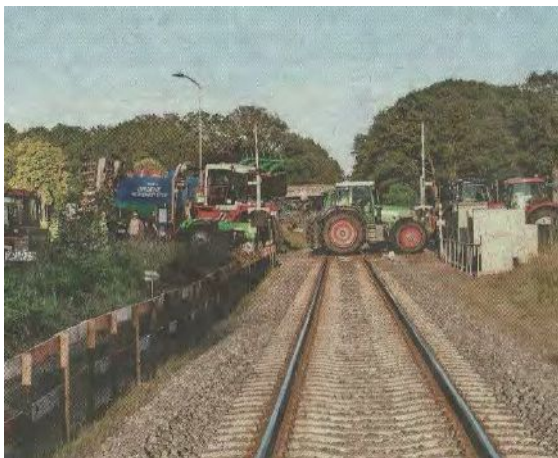
Een paar keer extra overstappen moet je ook voor lief nemen.

Doden en gewonden bij treinongeluk in Beieren *(Volkskrant, zaterdag 4 juni)*

Ontsporing door onbekende oorzaak van een regionale trein.

Wegroesten dreigt voor historische trolleybussen *(Gelderlander, donderdag 9 juni)*

De Stichting Trolleymaterieel Arnhem (STA) heeft vanaf 1 september geen stalling meer voor dertien bussen.

boerenprotest

Bloedneus

Minder treinen in de Achterhoek *(Gelderlander, zaterdag 11 juni)*

Arriva heeft een tekort aan machinisten.

Elke dag weer een ander uitzicht *(Gelderlander, maandag 13 juni)*

Om het schreeuwend tekort aan personeel op te heffen, reist de NS met een treinsimulator door het land. [Zie ook cover Zijspoor.](#)

Boerenprotest op het spoor in de Achterhoek *(Gelderlander, woensdag 15 juni)*

Bij het station van Lieveelde werden twee treinen aan de ketting gelegd. 'Als wij minder stikstof moeten uitstoten, dan zijn ook.'

ProRail en Arriva willen zelf ook wel van de dieseltrein af *(Gelderlander, zaterdag 18 juni)*

Proeven met waterstoffrein in het noorden van het land en een batterijtrein tussen Doetinchem en Zevenaar.

Grote treinstaking brengt Groot-Brittannië tot stilstand *(Gelderlander, dinsdag 21 juni)*

Drie dagen geen treinen brengt herinneringen aan de vorige grote staking in de grimmige jaren 80.

Amsterdamse tram naar het Openluchtmuseum (Gelderlander, woensdag 22 juni)

GVB 903-958 uit 1949, de Bloedneus, komt de tramcollectie uitbreiden.

Dieselbus lijkt terug te keren op 'elektrische' Veluwe (Gelderlander, donderdag 23 juni)

Gedurende drieënhalf jaar komt er een tijdelijke vervanger voor het sjoemelende Keolis in het gebied Veluwe Zuid.

Staatssecretaris is vaag over de komst van de RegioExpres (Gelderlander, vrijdag 24 juni)

Allesbehalve een gelopen koers, die sneltrein tussen Doetinchem en Arnhem, vanaf 2027.

Noordtak 'even' geen gespreksonderwerp meer in Den Haag (Gelderlander, woensdag 29 juni)

Staatssecretaris Vivianne Heijnen stelt een onderzoek naar deze aftakking van de Betuweroute voor onbepaalde tijd uit.

Nieuwe stations Arnhem en Zevenaar van de baan (Gelderlander, woensdag 29 juni)

Er komen namelijk geen extra stations op de spoorlijnen tussen Utrecht en de Duitse grens.

Dagelijks voor een defecte lift (Gelderlander, woensdag 29 juni)

De lift op station Arnhem-Zuid is al vier maanden buiten gebruik. Leveringsproblemen met onderdelen en gebrek aan personeel.

Minder bussen als coronasteun stopt (Gelderlander, donderdag 30 juni)

Nu nog lang niet alle reizigers zijn teruggekeerd in het ov, maar de coronacompensatie wel eindigt, dreigt een enorme verschraling. Tot wel 30% minder bussen etc.

Station Arnhem-Oost: het mooiste treinstation dat de stad nooit krijgt (G'lander, za 2 juli)

Vijf vragen en antwoorden.

NS pronkt met supersnelle intercity van de toekomst (Gelderlander, maandag 4 juli)

De nieuwe ICNG rijdt op windenergie, stoot geen CO₂ uit, heeft een warmtewisselaar en ledverlichting.

Wie flexibel is, treint goedkoper (Gelderlander, woensdag 6 juli)

De NS is tegenwoordig minder scheutig met landelijke kortingsacties op treinkaartjes via Kruidvat en Albert Heijn. Maar er zijn gelukkig andere opties om te reizen zonder het volle pond te betalen. Een overzicht.

NS waarschuwt: 'Mijd traject Den Bosch-Utrecht' (Gelderlander, vrijdag 8 juli)

Groot onderhoud bij Geldermalsen wegens instabiele grond, maar veel te weinig bussen en chauffeurs voor vervangend vervoer.

Betere bus- en fietsverbinding Arnhem - Liemers (Arnhemse Koerier, zaterdag 9 juli)

De Westervoortsedijk, de Zevenaarseweg en de Oude Zevenaarseweg zijn opnieuw geasfalteerd. Een busbaan zorgt voor een ongestoorde dienstregeling. Op termijn wordt deze busbaan zelfs een HOV-buslijn, een comfortabele busverbinding (HOV, Hoogwaardig Openbaar Vervoer).

Stoomtrein in botsing met tractor op onbewaakte spoorwegovergang (G'lander, ma 11 juli)

Op de Broeksweg in Loenen is op een onbewaakte spoorwegovergang een stoomtrein in botsing gekomen met een tractor van de Gemeente Brummen. Er raakte niemand gewond. Het ongeval gebeurde rond 12.00 uur. De trein reed vanaf Dieren richting Apeldoorn. In de trein zaten tientallen mensen waaronder kinderen. De trein zat vooral vol met kinderen omdat het zomervakantie is. Het ongeval gebeurde doordat de bestuurder van de trekker oordoppen op had en de trein niet zag en of hoorde aankomen. Volgens een medewerker van ProRail mag de man van geluk spreken dat hij niet gewond is geraakt of zelfs erger. De trekker is fors beschadigd geraakt. De stoomtrein kon zijn weg weer vervolgen met lichte schade. [Zie ook cover Zijspoor.](#)

kapotte lift

ICNG

kortingsacties

Met piekmaanden in aantocht zucht ook NS onder personeelstekort (V'krant, ma 11 juli)

De NS krijgt elfhonderd vacatures niet vervuld: 'Ik zie dat machinisten en conducteurs op hun tandvlees lopen.'

Geen mooier vak dan buschauffeur *(Gelderlander, dinsdag 12 juli)*

Interview met Joop van Oosterom.

Het spoor eindigt niet meer in Parijs *(Volkskrant, zaterdag 9 juli)*

De verkoop van internationale tickets stijgt. Meer mensen kiezen voor de trein, ook als het vakantieadres in Italië of Spanje ligt.

Joop van Oosterom

1500 km Mayaspoor

Keolis moet boete betalen voor slechte elektrische bussen *(Gelderlander, donderdag 14 juli)*

De provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland leggen een boete op van € 595.000. Chauffeursstoelen staan scheef achter het stuur, de klimaatbeheersing rammelt, en zo nog het een en ander; ook ná een eerste ronde door de 'verbeterstraat'.

Kunst op het spoor *(Volkskrant, vrijdag 15 juli)*

De Volkskrant tipt acht musea die per trein te bereiken zijn: Arp Museum in Rolandseck (D), Maison Européenne de la photographie in Parijs, S.M.A.K. in Gent, La Piscine in Roubaix, Louisiana Museum in Humlebaek (DK), Martin Gropius Bau in Berlijn, Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean in Luxemburg en Hayward Gallery in Londen.

Per spoor Europa door *(Gelderlander, zaterdag 16 juli)*

Vliegen? Auto? Al eens aan de trein gedacht? Anderhalve pagina over de charmes en voordelen. [Zie ook cover Zijspoor.](#)

ProRail perplex na brand *(Gelderlander, maandag 18 juli)*

De brandstichting in de fietsenstalling van NS-station Dieren is 'vandalisme van de buitencategorie'.

Historische bussen mogen langer blijven in Meinerswijk *(Gelderlander, dinsdag 19 juli)*

De loods blijft nu tot maart 2023 beschikbaar. De zoektocht gaat door.

Treinen en auto's van de toekomst gaan CO2 uit de lucht happen *(Volkskrant, do 21 juli)*

Een trein met een klimaatwagon kan jaarlijks net zo veel CO2 uit de lucht plukken als tweeduizend auto's uitstoten.

De Mayatrein moet welvaart brengen naar het armste deel van Mexico *(Vvk, vr 22 juli)*

Maar liefst 1500 km spoor dwars door het oerwoud.

Kunnen wegen en sporen wel tegen klimaatverandering *(Gelderlander, dinsdag 26 juli)*

Kromme rails, smeltend asfalt. Extreme weersomstandigheden teisteren onze infrastructuur. Wat moet er allemaal op de schop. [Zie ook cover Zijspoor.](#)

Getob met uitvallende Thalys, reizigers klagen steen en been *(Gelderlander, dinsdag 26 juli)*

Passagiers die vier uur vastzaten sloegen een ruit in om aan water te komen. De komende tijd rijden er zeker drie treinen per dag minder naar Parijs.

Met een 'slakkengang' over de omstrede spoorlijn *(Gelderlander, zaterdag 30 juli)*

De Betuweroute bestaat vijftien jaar. Grote reportage.

Grote vakbonden verwerpen cao-bod van NS *(Gelderlander, dinsdag 2 augustus)*

'We waren volledig uitonderhandeld, er lag gewoon een slecht bod'. Acties op het spoor 'onafwendbaar'.

Betalen met bankpas in ov vergt meer tijd *(Gelderlander, woensdag 3 augustus)*

'Pas als we zeker weten dat het werkt, gaan we het landelijk invoeren'.

Ruim drie weken geen treinen naar Utrecht *(Gelderlander, woensdag 3 augustus)*

Ingrijpende vernieuwing van en rond station Ede-Wageningen.

Altijd de beste prijs voor je treinreis (Gelderlander, donderdag 4 augustus)

Michel Brinkhuis (31) lanceerde de website LocomoCheap. Nu al 10.000 bezoekers per dag.

Komt het goedkope tripje met de trein nog terug als zomeractiviteit? (Vkr, vrijdag 5 aug)

Waar zijn de aanbiedingen van Kruidvat, AH en Blokker?

Reizigers staan voor niks te wachten: ICE's slaan Arnhem over (dG, zaterdag 6 augustus)

In vijf weken tijd reden de hogesnelheidstreinen elf keer op hoge snelheid Arnhem voorbij.

Betuwerroute 15 jaar

De beste prijs voor je reis

Bijna gratis met de trein, dat bevalt wel (Volkskrant, maandag 8 augustus)

Nu het einde van het € 9-ticket in zicht is: kan dit behouden blijven?

NS richting recordjaar qua storingen (Volkskrant, zaterdag 13 augustus)

In de meeste gevallen is een defecte trein de oorzaak. Vooral rond Schiphol veel problemen.

NS zet chauffeurs uit Hongarije in, inclusief bus (Gelderlander, zaterdag 13 augustus)

Landen om ons heen hebben hetzelfde personeelstekort. Daarom wordt verder weg gekeken.

Internationale trein valt stil op de Betuwerroute; reizigers geëvacueerd (dG, ma 15 aug)

ÖBB Nightjet stond stil bij Geldermalsen. Goederentreinen konden daardoor niet passeren.

Floris creëert de grote wereld op kleine schaal (Gelderlander, dinsdag 23 augustus)

Modelbouw beheerst het leven van Utrechtenaar Floris Dilz.

Maatregelen 'niet nodig' na brandstichting op station (Gelderlander, dinsdag 23 augustus)

Van een structureel probleem bij Dieren is geen sprake, aldus B&W.

Heeft de staking van NS-personeel zin? (Volkskrant, dinsdag 23 augustus)

Vijf vragen en antwoorden.

NS krimpt dienstregeling in vanwege personeelstekort (Volkskrant, maandag 24 augustus)

Kabinet en reizigers uiten kritiek.

linksboven: de simulator op Arnhem Centraal (let op Niek!)
rechtsboven: aanrijding tractor en VSM-loc
linksonder: Per spoor Europa door
rechtsonder: kromme rails bij Elst

Alle genoemde krantenknipsels liggen een jaar ter inzage in de biep bij Carlo

MODELBOUW EN TECHNISCH SPEELGOED EDE
PEPERKAMP

www.peperkampmodelbouw.nl

Tevens gespecialiseerd in radiografische auto's,
 plastic bouwpakketten, modeltreinen,
 autominiaturen, racebanen, vliegtuigen etc.
In- en verkoop van nieuwe en gebruikte modeltreinen.

Verlengde Maanderweg 87 - Ede
 Tel. 0318 - 65 32 32

Geopend van maandag t/m zaterdag
 (tussen 12.30-13.30 gesloten)

VEILINGHUIS BOUWMAN

v i n t a g e t o y s & c o l l e c t i b l e s

hét speelgoed Veilinghuis van Nederland met kopers uit binnen- en buitenland

OPBRENGST € 2720,-

OPBRENGST € 3.480,-

OPBRENGST € 240,-

OPBRENGST € 170,-

OPBRENGST € 350,-

**WIJ VEILEN
 OOK GRAAG
 UW VERZAMELING**

Saturnusweg 6a | 6971 GX Brummen | +31 (0)575 56 03 93 | info@veilinghuisbouwman.com | www.veilinghuisbouwman.com

Museum Buurtspoorweg

door Jaap Stoter; © Sevrien Ferrée en eigen materiaal

Van ons bezoek op 16 april 2022 maakte Jaap een fraai verslag. De eerste vijf pagina's trof je aan in Zijspoor 2. Hier volgen nog vijf pagina's met beschrijvingen van bijzondere voertuigen, locs en projecten.

Naam NCS BC 104 Barnevelder

Fabrikant	Koninklijke Fabrik van Rijtuigen en Spoorwagens J.J. Beijnes, Haarlem
Bouwjaar	1901
Spoorwijdte	1435 mm
Standplaats	Haaksbergen
Bedrijfsvaardig	nee, in revisie
Status NRR	B
Gewicht	24 ton
Lengte o/b	17,540 m
Asindeling	2'2'
Oorspr. eigenaren	NCS / Nederlandse Spoorwegen (NS)
Hist. nummers	NCS BC104 / NCS C133 / NS C1820

In de bossen bij Overberg hebben jarenlang drie oude rijtuigen gestaan, afkomstig van de NCS en SS. De rijtuigen waren eigendom van de schippersschool in Vreeswijk (Nieuwegein) en werden in de zomermaanden als vakantieverblijf gebruikt. Sinds 1953 diende rijtuig BC 104 daarbij als slaapvertrek.

In 1989 is het rijtuig door de MBS verworven. Het stond lange tijd in de loods te Boekelo opgeslagen maar staat nu in Haaksbergen voor een algehele restauratie. Na inventarisatie is in 2017 besloten om het rijtuig te gaan herstellen. Al het nog aanwezige hout van het interieur werd zoveel mogelijk schoongemaakt en vervangen waar nodig. Als eerste werd het gedeelte

van de oude tweede klas aangepakt. Niet alleen het houtwerk van de rijtuigbak, maar ook het stalen chassis werd waar nodig hersteld. In 2020 krijgt de MBS een gift van het Prins Bernhard Cultuurfonds waardoor de verdere restauratie mogelijk werd. Door de vrijwilligers wordt werkelijk vakwerk verricht.

Prachtig!

Naam **NS 8107 / SS 657 / Kikker**

Tractievorm	Stoom
Fabrikant	Machinefabriek Breda voorheen Backer & Rueb, Breda
Type	SS 657, NS 8107
Fabrieksnummer	170
Bouwjaar	1901
Spoorwijdte	1435 mm
Standplaats	Haaksbergen
Bedrijfsvaardig	ja
Status NRR	A
Gewicht	33 ton
Lengte o/b	7,493 m
Asindeling	Bn2t
Vermogen	Niet bekend PK (0,0 kW)
Max. snelheid	45 km/h
Tractiedetails	Niet oververhit, bakschuiven
Oorspr. eigenaren	Staatsspoorwegen (SS) / Nederlandsche Spoorwegen (NS)
Hist. nummers	SS 657, NS 8107

De SS 657 is de oudste, in Nederland gebouwd, rijvaardige loc in ons land. De MBS kikker werd in 1901 gebouwd door de Machinefabriek Breda onder nummer 170. In het begin van de vorige eeuw kregen de Staatsspoorwegen behoefte aan sterkere rangeerlocomotieven. Men liet bij de Machinefabriek Breda tien locomotieven bouwen. Door de centrale werkplaats Tilburg en Zwolle werden de vervolgseries gebouwd. Men deelde de locomotieven in in de SS serie 650-680. De kleur van de locomotieven was gifgroen met een zwart-wit biezenpatroon op de tenderbakken, cilinders en achterzijde. Tevens waren de randen van het machinistenhuis en tender met een zwarte bies afgezet. De locomotieven kregen al snel de bijnaam Kikker door het springerige gedrag tijdens het rijden. Bij de vorming van de Nederlandsche Spoorwegen in 1918 werd de serie ingedeeld in de NS serie 8100. In de loop der jaren werden de locomotieven verbouwd door de watertender en de kolen-tender te vergroten.

Ze bleef nog tot 1952 in dienst bij de NS. Als laatste depot had ze Roosendaal en werd in 1952 verkocht aan de Verenigde Coöperatieve Suikerfabrieken (VCS) in Roosendaal. Hier verbouwde men haar door de schoorsteen in te korten en het machinistenhuis te verlengen en ze kreeg nummer 3. Na deze verbouwing ging ze rangeren met bietenwagens tussen de suikerfabriek en het NS station. De inzet bij de VCS duurde tot 1964. Door bemiddeling van de toenmalige voorzitter van de MBS werd de lok in 1968 aan de MBS geschonken. Op 17 juni 1968 werd de lok van Roosendaal naar Hengelo overgebracht. De uiteindelijke restauratie werd pas in 1973 gestart. Na een restauratieperiode van veertien jaar werd de lok op 17 juni 1987 feestelijk in dienst gesteld. Ze kreeg weer haar originele nummer 657 en gifgroene uiterlijk terug. De lok kreeg in 1988 een nieuwe ketel. Vanaf 1 januari 2015 stond ze tijdelijk buiten dienst ten behoeve van o.m. een ketelrevisie. Op 26 april 2018 is ze herboren in de gedaante van Nederlandsche Spoorwegen nr. 8107.

Naam **KDH T1 / DHE T148 / Wismar**

Tractievorm	Benzine
Fabrikant	Triebwagen- und Waggonfabrik Wismar i.M., Wismar, Duitsland
Type	Hannover
Fabrieksnummer	20256
Bouwjaar	1936
Spoorwijdte	1435 mm
Standplaats	Haaksbergen
Bedrijfsvaardig	ja
Gewicht	7,2 ton
Lengte o/b	10,100 m
Asindeling	A1
Vermogen	50 PK (36,8 kW)
Max. snelheid	56 km/h
Tractiedetails	Aandrijving door middel van 2 benzine motoren, 1 voor elke richting
Oorspr.eigenaren	KDH / DHE
Hist. nummers	T1

De MBS 25 oftewel KDH T1 werd in februari 1936 aan de Kleinbahn Delmenhorst-Harpstedt geleverd. MBS heeft de motorwagen op 22 februari 1968 van de DHE overgenomen. Op 22 juli van dat jaar reed de motorwagen als extra trein van Harpstedt via Delmenhorst, Osnabrück-Eversburg, Rheine (tanken), Gronau en Enschede NS naar Enschede-Zuid. In de eerste jaren is de motorwagen als MBS M2 een enkele keer van Enschede-Zuid naar Broekheurne gereden, op dezelfde lijn waar tussen 1933 en WO II de Wismar motorwagen van de Ahaus-Enscheder Eisenbahn pendelde. In 1972 was de definitieve indienststelling voorzien in een reguliere middagslag Enschede-Haaksbergen v.v., maar daar is het niet van gekomen. In 1973 werd de inmiddels in M20 omgenummerde motorwagen in de Romneyloods te Haaksbergen naast het spoor gezet om onzachte aanraking met andere voertuigen te voorkomen, vanaf 1986 opgeslagen in het museumdepot te Boekelo. In 2002 wordt ze 34 jaar na de verwerving door MBS binnen genomen in de werkplaats voor een volledige restauratie die in 2015 is afgerond. In 2013 is haar MBS registratienummer gewijzigd in 25 (vh.20). De staat van de railbus is perfect, tot in detail gerestaureerd.

Naam Cockerill / 't Veulentje

Tractievorm	Stoom
Fabrikant	Société pour l'Exploitation des Etablissements John Cockerill, Seraing, België
Type	Cockerill
Fabrieksnummer	3098
Bouwjaar	1926
Spoorwijdte	1435 mm
Standplaats	Haaksbergen
Bedrijfsvaardig	Ja
Status NRR	A
Gewicht	19,950 ton
Lengte o/b	4,820 m
Asindeling	Bn2t
Vermogen	Niet bekend PK (0,0 kW)
Max. snelheid	30 km/h
Tractiedetails	verticale ketel systeemtype field
Oorspr. eigenaren	NV Zuid Chemie Sas van Gent
Hist. nummers	Niet bekend

De loc werd in het verleden gebruikt als rangeerloc bij de Zuid Chemie N.V. in Sas van Gent.

Hier heeft ze de bijnaam 'Het Veulentje' gehad. De loc kwam in 1969 bij de MBS. De loc beschikt over een verticale ketel en is daarmee de enige stoomloc in Nederland die dat heeft. Zeker door de hoefijzervormige waterbakken om de ketel is de loc een aparte verschijning. De kleine drijfwielen geven de loc grote aanzetkracht. De loc heeft een treinrem en is daarvoor ook geschikt voor (korte) treinen.

In 2003 is de loc buiten dienst gesteld in verband met de verlopen keteltermijn. In oktober 2005 is begonnen met de revisie van de loc. Nadat de ketel begin 2009 gearriveerd was, is begonnen met de afbouw van de loc. Op 29 mei 2009 is ze officieel in dienst gesteld.

Naam **Magda**

Tractievorm	Stoom
Fabrikant	SA des Ateliers de Construction de la Meuse, Sclessin-Liège, België
Fabrieksnummer	3176
Bouwjaar	1925
Spoorwijdte	1435 mm
Standplaats	Haaksbergen
Bedrijfsvaardig	ja
Gewicht	22 ton
Asindeling	Bn2t
Max. snelheid	30 km/h
Oorspr. eigenaren	Metallurgie Hoboken-Overpelt Olen

De loc werd in 1925 door La Meuse geleverd aan de metaalfabriek Hoboken-Overpelt. Ze werd hier als rangeermachine gebruikt op het fabrieksterrein. Begin jaren tachtig werd de loc verworven door een particulier (de heer Jans), die de loc op zijn beurt weer ter beschikking stelde aan de Toeristische Trein Zolder (TTZ) in België. Tot 1989 werd de loc op deze museumlijn ingezet voor het trekken van de toeristische treinen. De museumlijn werd opgeheven en de loc werd opgeborgen in Mons, gelegen in het zuiden van België.

In 1994 kwam de MBS in contact met de heer Jans en een jaar later kon de machine worden gekocht en naar Haaksbergen worden vervoerd. In 1998 werd er begonnen met de restauratie waarbij de oude ketel door de MBS-werkplaatsleiding werd afgekeurd. Een nieuwe ketel moest worden ontworpen, in tegenstelling tot de originele werd deze geheel gelast in plaats van geklonken.

De loc werd geschilderd in de kleurstelling van de Nederlandsche Centrale Spoorwegmaatschappij (NCS), volgens een beschrijving uit 1910. Hier werd voor gekozen daar er geen enkele locomotief van deze maatschappij bewaard is gebleven. MBS loc 6 geeft dus een uitstekend beeld weer van de kleurstelling van de NCS-locomotieven. De loc werd in mei 1999 feestelijk in gebruik genomen. De machine is zeer zuinig, trekt met gemak een trein van acht wagens en is hierdoor zeer geschikt voor de MBS-treinen.

Say cheese!

Preiser fotograaf voorzien van een SMD-led om de flits te laten werken

📷 en 🗨️ door **Theo Grootens**

Er zijn meerdere Preiser-tjes te koop die een fotocamera in de aanslag hebben. Net echt. Maar een flits zul je niet zien, want hun lens is slechts een stipje verf. Daar is natuurlijk wel een ledje op te plaatsen, maar dan is het een hele kunst om de bedrading een beetje uit het zicht te houden. Veel mooier is het om daar zilverlak voor te gebruiken. Bij gebrek aan een ongeverfde Preiser neem ik er een die al wel wat kleurtjes heeft. Dit maakt voor de werking verder niet uit. Het eerste wat er nu moet gebeuren is de camera wegsnijden. Op die plaats komt de SMD-led (SMD staat voor Surface Mounted Device). Net als een gewone LED heeft ook de SMD-led een plus (anode) en een min (kathode). Op internet is daar wel een plaatje van te vinden, maar het is ook eenvoudig door proberen te achterhalen. Een ezelsbruggetje is K NAP (Kathode Negatief en Anode Positief).

Met secondegel lijm ik nu de SMD-led op de plaats van de camera. Vervolgens kunnen met de zilverlak (Busch had het ooit in het assortiment, maar er zijn allerlei alternatieven op de markt verkrijgbaar) twee baantjes getrokken worden van de anode en de kathode naar het linker- en het rechterbeen. Ik gebruik daar een tandenstoker voor.

De lak door laten lopen tot onder de schoenen.

Dit nu goed laten drogen en dan testen of bij aansluiten van de stroom onder de schoenen de SMD-led gaat branden. De voorschakelweerstand wordt gekozen afhankelijk van de beschikbare spanningsbron. Dit voorkomt dat de SMD-led doorbrandt.

Nu komt het kleine plaatje waar twee kleine gaatjes in geboord zijn. Daar worden de stroomdraadjes (rood en zwart, resp. + en -) van onderaf doorheen gestoken. Aan de onderkant worden ze vastgezet met secondegel. Door de stroom aan te sluiten en de Preiser op het plaatje te zetten met de voetjes op de stroomdraadjes is de laatste stap gezet. Ook de Preiser zet ik vast met secondegel. Dit doe ik terwijl er spanning op de SMD-led staat en deze dus licht geeft, zo weet ik dat de voetjes goed contact maken.

De laatste stap gezet. Ook de Preiser zet ik vast met secondegel. Dit doe ik terwijl er spanning op de SMD-led staat en deze dus licht geeft, zo weet ik dat de voetjes goed contact maken.

Vervolgens krijgt de fotograaf met een fris verfje weer nette kleren aan zodat de zilverbanen niet meer te zien zijn. Rest nog een schakeling die flitsen genereert en de Preiser kan een plekje op de baan krijgen.

Benodigheden:

- Preiser fotograaf
- SMD-led wit licht
- Voorschakelweerstand
- Zilverlak
- Secondegel
- Scherp mes
- 1 mm boortje
- Pincet
- Tandensstoker
- Klein plaatje styreen ca 10 x 6 mm

www.tillymodels.nl

Tilly Models

resin modelbouw in H0 en N

U kunt nu ook terecht in onze winkel op de Krakkedel 2 in Doornenburg voor Nederlandse en Zwitserse scenery.

Naast onze eigen modellen verkopen wij:

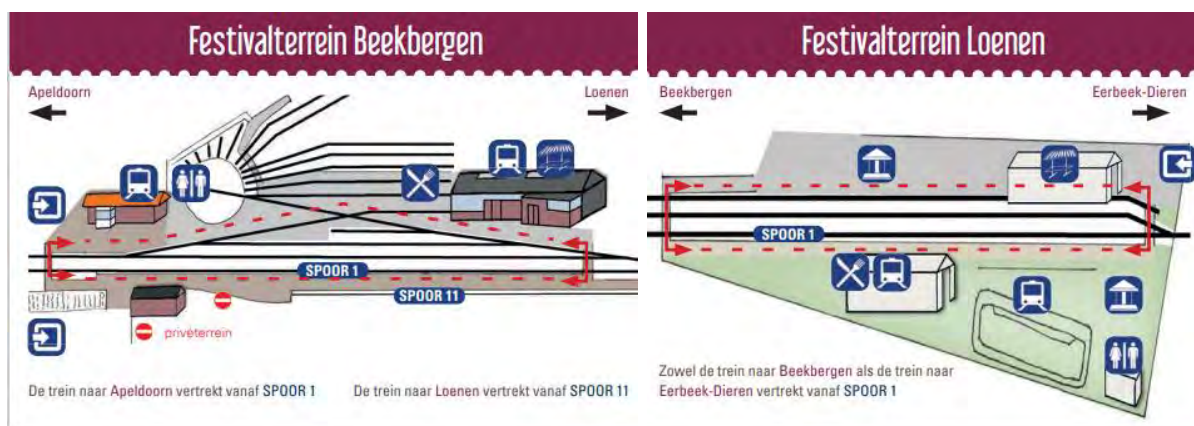
- *Humbrol en Vallejo verf
- *Holland Scale
- *Anita Decor
- *Evergreen plastics
- *Noch
- *Kibri en Faller

Openingstijden: zaterdag van 10.00 tot 17.00
Op beursdagen in Houten en feestdagen gesloten

Agenda

- za 3 & zo 4 sept De **VSM** organiseert traditioneel het grootste stoomtreinenfestival van Nederland "**Terug naar Toen**".
- za 10 september **Open dag Stichting Historisch Dieselmaterieel** in Amersfoort. [Informatie op Facebook](#)
- za 10 & zo 11 sept **Historisch weekend Gelders Smalspoormuseum** Heteren; 10-17 uur
- za 10 & zo 11 sept **Stoomtrein Goes-Borsele** Stoompluimen in de Pluimweide
- wo **14** september **Goederentreinen**. U krijgt films te zien van het railgoederenvervoer in binnen- en buitenland: De Amsterdamse Houtrakpolder, vervoer bij Tata Steel in Beverwijk o.a. met eigen tractiemiddelen; de zinkertstrein naar Budel. Zware ertstreinen in Noord-Zweden, het erts- en kolenvervoer tussen de Rotterdamse Maasvlakte en het Duitse Dillingen, rangeerwerk met vloeibaar ijzer in Völklingen. NVBS Oost, Uithoek, 19:45 uur.
- ma 19 september **Online Vintage Toys Veiling**, Veilinghuis Bouwman, Brummen; start 19:30 uur

- vr 23 t/m zo 25 sept **Modelspoor Expo On Traxs!** Klein ontmoet groot. Tussen de levensgrote treinen van het Spoorwegmuseum exposeren Europa's beste modelbouwers hun banen. 10-17 uur
- za 1 oktober **Trammuseum Rotterdam**. Bekijk aan de Kootsekade de mooie collectie historische trams, bussen en natuurlijk de museummetro. Het Tramuseum is geopend tussen 10.00 en 16.00 uur.

wo 5 oktober

Het spoor in de regio Arnhem - Nijmegen - Kleef. In de jaren '80 veranderde veel in de spoorweginfrastructuur in de regio Arnhem-Nijmegen. We krijgen beelden te zien van o.a. armseinen, verdwenen materieel en het emplacement Elst (Gld). Ook de laatste twee jaren van de spoorlijn Nijmegen - Kleef inclusief de laatste rit op 1 juni 1991 komen in beeld. NVBS Oost, Uithoek, 19:45 uur.

vr 7 oktober

Radio Veronica rijdt met de Veronica Express door Nederland. Het radiostation zendt live vanuit de trein uit en artiesten en luisteraars rijden mee. Hilversum 8.24, A'dam Centraal 8.54, Haarlem 9.33, Den Haag HS 10.14, Rotterdam Centraal 10.38, Goes 12.11, Roosendaal 12.57, Tilburg 13.38, Den Bosch 14.01, Nijmegen 14.42, Arnhem Centraal 15.04, Zwolle 16.05, Almere Centrum 17.05, A'dam Centraal 17.43.

za 8 oktober

Modelspoorbeurs Houten; 10-15 uur (+ HCC kennisdag)

za 8 oktober

Grote kleine treinencompetitie, seizoen 2, aflevering 1, NPO1, MAX

wo 2 november

Interrail vanaf 1972 tot heden. In 1972 werd de Interrail-kaart ingevoerd. John Krijgsman vertrok op 12 juli 1972 uit Rotterdam voor een 31 dagen durende treinreis. In zijn rugzak een nieuwe kleinbeeldcamera en 12 diafilms à 36 opnamen. Hij reisde door elf landen tussen Finland en Joegoslavië in een toen nog niet 'grenzenloos' Europa en bezocht 26 tramsteden. Zonder spoorboekje, met de landkaart van Europa in zijn hoofd als leidraad. Nu volgen we John op zijn reis van toen. We zien trein- en trammaterieel dat vrijwel allemaal verdwenen is of een museale bestemming heeft gekregen. In vijf steden (Flensburg, Hamburg, Kiel, Malmö, Turku) is het trambedrijf sindsdien opgeheven. Maar ook zien we treinen en trams die toen net nieuw waren. Naast zo'n 260 gescande dia's zijn er de verhalen over die 10.000 kilometer lange treinreis door Europa. NVBS Oost, Uithoek, 19:45 uur.

za 5 november

Trammuseum Rotterdam. Bekijk aan de Kootsekade de mooie collectie historische trams, bussen en natuurlijk de museummetro. Het Trammuseum is geopend tussen 10.00 en 16.00 uur.

za 12 november

Modelspoorbeurs Houten en Houten digitaal; 10-16 uur

di 22 november

Sluitingsdatum inzendtermijn kopij Het Zijspoor 4

di 6 december

Het Zijspoor 4 verschijnt

za 10 december

Modelspoorbeurs Houten en Houten modelbouw; 10-15 uur

za 17 en zo 18 dec

Modelspoorbeurs, Hanzehal Zutphen; 10-16 uur

OMROEPBERICHTEN

René Platjouw is een Amsterdamse trambestuurder die al vanaf de aanleg van de tramlijn in het Openluchtmuseum daarbij betrokken is. Hij heeft zijn véle foto's nu gebundeld in een boek van 52 pagina's, keurig in thema's gerangschikt en voorzien van uitgebreide teksten. Een must voor iedereen die de tram in het NOM een warm hart toedraagt. Stuur een mailtje aan René (renetramgek@gmail.com) en hij stuurt je voor € 15 zijn boek toe.

JARIGEN

6 september
Marianne Stoter

13 september
Henk Hartjes

28 september
Theo Grootens

2 oktober
Corrie Hendriks

8 oktober
Jan Hillegers

16 oktober
Alex Kuyl

19 oktober
Theo Bouwmeister

28 oktober
Bert Pas

1 november
Peter Knijff

3 november
Lennart Visser

7 november
Henk van Ulden

8 november
Dick Aalbers

11 november
Therius Bartels
Wim Gouw

Aan dit nummer van **Het Zijspoor** werkten mee:

de adverteerders, Jitse Kaspers, Bert Pas (ook als bezorger), Pascal Kok, Ineke Delen, Yvonne de Ridder, Guus Wiegerinck, Herman Ederveen, Frans Hartgring, Leonie van Eck, Ronald Heijne, Pascal Spoor, Jaap Stoter, Theo Grootens, Hans van de Ven.

Wil je jouw naam hier de volgende keer bij? Mail aan zijspoor@mva.nu ! Nú!

kijk eens wat vaker
in de spiegel van

Guus Onstenk
herenkapper

behandeling op afspraak

Huissensestraat 29
6833 HL Arnhem
tel. 026-3218933

www.guusonstenk.nl

BAPTIST

Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking
met het grootste assortiment gereedschappen
en machines voor iedereen met een passie
voor houtbewerken!

Bezoek onze webshop en vind ruim 18.000
artikelen met uitgebreide omschrijvingen,
afbeeldingen en gerelateerde producten!

Graag tot ziens in Arnhem!

VLAMOVEN 32, ARNHEM

WWW.BAPTIST.NL

Wilke Tabak v. o. f.

uw sigarenspecialzaak

Koningstraat 66a, 6811 DJ Arnhem

Alles op rookgebied, o.a.:

Longfillers: Cubaans, Dominicaans

Luxe aanstekers: Dupont, Ronson

Waterpijpen

Humidoors

Staatsloterij

Lotto.

KRASLOTEN

Het verkooppunt voor lotto, krasloten en staatsloterij

Wentink Hobby

MODEL TREINEN

ARNOLD
ARTITEC
AUHAGEN
BACHMANN
BEMO
BRAWA
BUSCH
DIGIRAIL
ESU
FALLER
FLEISCHMANN
GÜTZOLD
HALLING
HARTEL
HEKI
HELJAN
HENCKENS
HOBBYTRAIN
KATO
KIBRI
L.G.B.
LENZ
LILIPUT
LIMA
MÄRKLIN

**40m² MÄRKLIN
SHOP-IN-SHOP**

**OOK VOOR AUTO'S,
BOUWDOZEN,
RADIOGRAFISCHE AUTO'S,
BOTEN EN RACEBANEN**

MEHANO
NOCH
PICCOLO
POLA
PREISSER
RIVAROSSO
ROCO
SEUTHE
SOMMERFELDT
SYMOBA
TORTOISE
TRIX
UHLENBROCK
VISSMANN
VOLLMER
WOODLAND
en nog véél meer!

Tevens hebben wij
een ruime keuze in
DVD's, boeken en
tijdschriften

WIJ ZIJN VAN DINSDAG T/M ZATERDAG GEOPEND

Steenstraat 20 • 6828 CK Arnhem
T. 026 - 442 32 26 • F. 026 - 446 17 37
I. www.wentinkhobby.nl • E. support@wentinkhobby.nl

